

## สรุปผลจากการศึกษาข้าวโพดฝักอ่อน

บทสรุป

ข้าวโพดฝักอ่อนเป็นพืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศชนิดหนึ่งที่ทํารายได้ได้ดี ทั้งตลาดภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งมีแนวโน้มของการส่งออกสูงขึ้นอย่างรวดเร็วทุกปี จากสถิติการส่งออกของศูนย์บริการส่งออก กรมพาณิชย์สัมพันธ์ (ตารางที่ 1-1) ซึ่งให้เห็นเด่นชัดว่าอุตสาหกรรมข้าวโพดฝักอ่อนในประเทศยังมีอนาคตที่ค่อนข้างดีในตลาดต่างประเทศ โดยเฉพาะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 ปี 2530-2534 สภาพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติได้บรรจุให้ข้าวโพดฝักอ่อนเป็นพืชประเภทหนึ่งด้วยที่อยู่ในโครงการตามแผนพัฒนาระบบการผลิต การตลาด และการสร้างงานเพื่อเร่งรัดช่วยให้เกษตรกรผลิตเป็นพืชเพื่อการอุตสาหกรรมและการส่งออกของประเทศ

ในภาคกลางของประเทศ มีการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนแบบร่องลูกพูกในจังหวัดนครปฐม และจังหวัดราชบุรีอย่างเป็นลำเป็นสัน โดยพันธุ์ข้าวโพดที่นิยมใช้ปลูกของจังหวัดนครปฐมได้แก่ พันธุ์สุวรรณ 2 และพันธุ์ซูเปอร์สวีท ส่วนจังหวัดราชบุรีพันธุ์ที่นิยมปลูกได้แก่ พันธุ์สุวรรณ 2 และพันธุ์ลูกผสมแปซิฟิก เบอร์ 1 จากการศึกษาพบว่าพื้นที่ปลูกข้าวโพดฝักอ่อนของเกษตรกรแต่ละรายของทั้งสองจังหวัดโดยเฉลี่ยประมาณรายละ 5-10 ไร่ สามารถปลูกได้ปีละ 5 ครั้ง ทั้งนี้เพราะข้าวโพดฝักอ่อนเป็นพืชที่มีอายุการปลูกจนถึงการเก็บเกี่ยวผลผลิตสั้นเพียง 50-60 วัน เท่านั้น

การศึกษาต้นทุนการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน ได้แบ่งต้นทุนออกเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ ในส่วนของต้นทุนผันแปรสามารถจำแนกต้นทุนออกได้เป็น 3 ส่วนใหญ่ ๆ คือ ต้นทุนค่าวัสดุ ต้นทุนค่าแรงงานและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ จากการสำรวจข้อมูลโดยการออกแบบสอบถามพบว่า

### จึงพิเคราะห์

ต้นทุนการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนทั้งหมดโดยเฉลี่ยต่อไร่ต่อการปลูกหนึ่งครั้งของเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกไม่เกิน 10 ไร่ เท่ากับ 1,487.91 บาท แบ่งเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่เท่ากับ 1,394.74 บาท และ 93.17 บาท ตามลำดับ ส่วนต้นทุนของพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ เท่ากับ 1,378.29 บาท แบ่งเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่เท่ากับ 1,282.63 บาท และ 95.66 บาท ตามลำดับ เมื่อนำมาเปรียบเทียบกันจะเห็นว่า ต้นทุนผันแปรของพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ ต่ำกว่าของพื้นที่ปลูกไม่เกิน 10 ไร่ เท่ากับ 112.11 บาท ส่วนต้นทุนคงที่ของพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ สูงกว่าของพื้นที่ปลูกไม่เกิน 10 ไร่ เท่ากับ 2.49 บาท และจากการศึกษาต้นทุนดังกล่าวยังพบว่า ค่าปุ๋ยเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนมากที่สุด ส่วนค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าแรงขุดหลุมปลูกและหยอดเมล็ด ค่าแรงให้น้ำ และค่าแรงเก็บฝัก เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนรองลงมา

รายได้ที่เกษตรกรได้รับโดยเฉลี่ยต่อไร่ต่อการปลูกหนึ่งครั้งของพื้นที่ปลูกไม่เกิน 10 ไร่ คือ รายได้จากผลผลิตที่ได้ไร่ละ 1,091.30 กิโลกรัม ขายได้ราคา กิโลกรัมละ 2.75 บาท เป็นเงิน 3,001.09 บาท ส่วนพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ มีรายได้จากผลผลิตที่ได้ไร่ละ 1,114.12 กิโลกรัม ขายได้ราคา กิโลกรัมละ 2.75 บาท เป็นเงิน 3,063.82 บาท รายได้รายการที่เหลือของพื้นที่ปลูกไม่เกิน 10 ไร่ เท่ากับพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ คือ รายได้จากช่อดอกข้าวผู้ประมาธ ไร่ละ 4 รดสาละ ขายได้รดสาละ 30 บาท เป็นเงิน 120 บาท และรายได้จากลาคั้นเก่าขายได้ไร่ละ 400 บาท รวมเป็นรายได้ทั้งสิ้นไร่ละ 3,521.09 บาท และ 3,583.82 บาท ตามลำดับ เมื่อนำไปหักออกจากต้นทุนแล้วจะทำได้กำไรต่อไร่ของพื้นที่ปลูกไม่เกิน 10 ไร่ และกำไรต่อไร่ของพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ มีจำนวนเท่ากับ 2,033.18 บาท และ 2,205.53 บาท ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลตอบแทนจากการลงทุนปลูกข้าวโพดฝักอ่อนแบบร่องลูกทุกของจังหวัดนครปฐมให้ผลตอบแทนที่สูงมาก

ในการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุนของพื้นที่ปลูกไม่เกิน 10 ไร่ กับพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ พบว่าการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการหากำไรมีอัตรากำไรส่วนเกินต่อรายได้รวมเท่ากับ 0.60 และ 0.64 ตามลำดับ อัตรากำไรสุทธิต่อรายได้รวมเท่ากับ 0.58 และ 0.62

ตามลำดับ อัตราค่าใช้จ่ายผันแปรต่อรายได้รวมเท่ากับ 0.40 และ 0.36 ตามลำดับ อัตราค่าใช้จ่ายคงที่ต่อรายได้รวมเท่ากับ 0.02 และ 0.02 ตามลำดับ และมีอัตราค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อรายได้รวมเท่ากับ 0.42 และ 0.38 ตามลำดับ สำหรับการวิเคราะห์ผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกได้อัตรากำไรสุทธิต่อต้นทุนการปลูกรวมทั้งสิ้นเท่ากับ 136.65 เปอร์เซ็นต์ และ 160.02 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และได้อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกรวมทั้งสิ้นเท่ากับ 142.91 เปอร์เซ็นต์ และ 166.96 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ สำหรับการวิเคราะห์ราคาคุ้มทุนพบว่าราคาคุ้มทุนต่อกิโลกรัมเท่ากับ 1.36 บาท และ 1.24 บาท ตามลำดับ ปริมาณขายที่จุดคุ้มทุนเท่ากับ 63.38 กิโลกรัมและ 59.79 กิโลกรัม ตามลำดับ และยอดขายที่จุดคุ้มทุนเท่ากับ 174.31 บาท และ 164.42 บาท ตามลำดับ

จากการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดฝักอ่อนของจังหวัดนครปฐมในพื้นที่ปลูกไม่เกิน 10 ไร่ และพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่แล้วจะเห็นว่าให้ผลตอบแทนที่สูงมาก ดังนั้นถ้าเกษตรกรไม่มีปัญหาด้านอื่นมาเกี่ยวข้อง เช่น ปริมาณผลผลิตที่ได้ไม่ลดลง ปัญหาด้านแรงงานหรือเกษตรกรไม่สามารถหาพืชชนิดอื่นที่ดีกว่ามาปลูกทดแทนได้ เป็นต้น เกษตรกรก็ควรจะทำการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนต่อไป

### จังหวัดราชบุรี

ต้นทุนการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนทั้งหมดโดยเฉลี่ยต่อไร่ต่อการปลูกหนึ่งครั้งของเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกไม่เกิน 10 ไร่ เท่ากับ 1,574.15 บาท แบ่งเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่เท่ากับ 1,434.79 บาท และ 139.36 บาท ตามลำดับ ส่วนต้นทุนของพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ เท่ากับ 1,489.79 บาท แบ่งเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่เท่ากับ 1,340.67 บาท และ 149.12 บาท ตามลำดับ เมื่อนำมาเปรียบเทียบกันจะเห็นว่า ต้นทุนผันแปรของพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ ต่ำกว่าของพื้นที่ปลูกไม่เกิน 10 ไร่ เท่ากับ 94.12 บาท ส่วนต้นทุนคงที่ของพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ สูงกว่าของพื้นที่ปลูกไม่เกิน 10 ไร่ เท่ากับ 9.76 บาท และจากการศึกษาต้นทุนดังกล่าวยังพบว่า ค่าปุ๋ยเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนมากที่สุด ส่วนค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าแรงขุดหลุมปลูกและหยอดเมล็ด ค่าแรงให้น้ำ และค่าแรงเก็บฝักเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนรองลงมา

รายได้ที่เกษตรกรได้รับโดยเฉลี่ยต่อไร่ต่อการปลูกหนึ่งครั้งของพื้นที่ปลูกไม่เกิน 10 ไร่ คือ รายได้จากผลผลิตที่ได้ไร่ละ 1,094.02 กิโลกรัม ขายได้ราคา กิโลกรัมละ 2.75 บาท เป็นเงิน 3,008.55 บาท ส่วนพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ มีรายได้จากผลผลิตที่ได้ประมาณไร่ละ 1,117.39 กิโลกรัม ขายได้ราคา กิโลกรัมละ 2.75 บาท เป็นเงิน 3,072.83 บาท รายได้รายการที่เหลือของพื้นที่ปลูกไม่เกิน 10 ไร่ เท่ากับพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ คือ รายได้จากข่อดอกตัวผู้ประมาณไร่ละ 4 รดสาสี่ ขายได้รดสาสี่ละ 30 บาท เป็นเงิน 120 บาท และรายได้จากลาต้นแก่ขายได้ไร่ละ 400 บาท รวมเป็นรายได้ทั้งสิ้นไร่ละ 3,528.55 บาท และ 3,592.83 บาท ตามลำดับ เมื่อนำใบหักออกจากต้นทุนแล้วจะทำให้ได้กำไรต่อไร่ของพื้นที่ปลูกไม่เกิน 10 ไร่ และกำไรต่อไร่ของพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ มีจำนวนเท่ากับ 1,954.40 บาท และ 2,103.04 บาท ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลตอบแทนจากการลงทุนปลูกข้าวโพดฝักอ่อนแบบร่องลูกพุกของจังหวัดราชบุรีให้ผลตอบแทนที่สูงมาก

ในการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุนของพื้นที่ปลูกไม่เกิน 10 ไร่ กับพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ พบว่าการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการหากำไรมีอัตรากำไรส่วนเกินต่อรายได้รวมเท่ากับ 0.59 และ 0.63 ตามลำดับ อัตรากำไรสุทธิต่อรายได้รวมเท่ากับ 0.55 และ 0.59 ตามลำดับ อัตราค่าใช้จ่ายผันแปรต่อรายได้รวมเท่ากับ 0.41 และ 0.37 ตามลำดับ อัตราค่าใช้จ่ายคงที่ต่อรายได้รวมเท่ากับ 0.04 และ 0.04 ตามลำดับ และมีอัตราค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อรายได้รวมเท่ากับ 0.45 และ 0.41 ตามลำดับ สำหรับการวิเคราะห์ผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกได้อัตรากำไรสุทธิต่อต้นทุนการปลูกรวมทั้งสิ้นเท่ากับ 124.16 เปอร์เซ็นต์ และ 141.16 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และได้อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกรวมทั้งสิ้นเท่ากับ 133.01 เปอร์เซ็นต์ และ 151.17 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ สำหรับการวิเคราะห์ราคาคุ้มทุนพบว่าราคาคุ้มทุนต่อกิโลกรัมเท่ากับ 1.44 บาท และ 1.33 บาท ตามลำดับ ปริมาณขายที่จุดคุ้มทุนเท่ากับ 96.78 กิโลกรัม และ 96.21 กิโลกรัม ตามลำดับ และยอดขายที่จุดคุ้มทุนเท่ากับ 266.14 บาท และ 264.57 บาท ตามลำดับ

จากการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดฝักอ่อนของจังหวัดราชบุรี ในพื้นที่ปลูกไม่เกิน 10 ไร่ และพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่แล้วจะเห็นว่าให้ผลตอบแทนที่สูงมาก ดังนั้นถ้าเกษตรกรไม่มีปัญหาด้านอื่นมาเกี่ยวข้อง เช่น ปริมาณผลผลิตที่ได้ไม่ลดลง ปัญหาด้านแรงงาน

หรือเกษตรกรไม่สามารถหาพืชชนิดอื่นที่ดีกว่ามาปลูกทดแทนได้ เป็นต้น เกษตรกรก็ควรจะทำ การปลูกข้าวโพดฝักอ่อนต่อไปเช่นกัน

การเปรียบเทียบต้นทุนการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนทั้งหมดโดยเฉลี่ยต่อไร่ต่อการปลูกหนึ่งครั้ง ของพื้นที่ปลูกไม่เกิน 10 ไร่ ระหว่างจังหวัดนครปฐมและจังหวัดราชบุรี

เมื่อนำต้นทุนการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนทั้งหมดโดยเฉลี่ยต่อไร่ต่อการปลูกหนึ่งครั้งของ เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกไม่เกิน 10 ไร่ ในจังหวัดนครปฐมและจังหวัดราชบุรีมาเปรียบเทียบกันจะ พบว่า ต้นทุนทั้งหมดของจังหวัดนครปฐมและจังหวัดราชบุรีเท่ากับ 1,487.91 บาท และ 1,574.15 บาท ตามลำดับ แบ่งเป็นต้นทุนผันแปร 1,394.74 บาท และ 1,434.79 บาท ตามลำดับ ต้นทุนคงที่ 93.17 บาท และ 139.36 บาท ตามลำดับ จะเห็นว่าต้นทุนการปลูกโดย เฉลี่ยต่อไร่ต่อการปลูกหนึ่งครั้งของจังหวัดนครปฐมต่ำกว่าของจังหวัดราชบุรีทั้งต้นทุนผันแปรและ ต้นทุนคงที่

ส่วนรายได้ที่เกษตรกรได้รับโดยเฉลี่ยต่อไร่ต่อการปลูกหนึ่งครั้งของพื้นที่ปลูกไม่เกิน 10 ไร่ ของจังหวัดนครปฐมและจังหวัดราชบุรีโดยแบ่งเป็นรายได้จากผลผลิตที่ได้ไร่ละ 1,091.30 กิโลกรัม และ 1,094.02 กิโลกรัม ขายได้ราคา กิโลกรัมละ 2.75 บาท เป็นเงิน 3,001.09 บาท และ 3,008.55 บาท ตามลำดับ ส่วนรายได้รายการที่เหลืออยู่ของทั้งสองจังหวัดมีจำนวนเท่ากัน คือ รายได้จากช่อดอกตัวผู้ประมาณไร่ละ 4 รดสาละ ขายได้รดสาละ 30 บาท เป็นเงิน 120 บาท และรายได้จากลาต้นเก่าขายได้ไร่ละ 400 บาท รวมเป็นรายได้ทั้งสิ้นไร่ละ 3,521.09 บาท และ 3,528.55 บาท ตามลำดับ เมื่อนำไปหักออกจากต้นทุนแล้วจะทำให้เกษตรกรของจังหวัดนครปฐม และจังหวัดราชบุรีได้กำไรไร่ละเท่ากับ 2,033.18 บาท และ 1,954.40 บาท ตามลำดับ

ในการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุนของพื้นที่ปลูกไม่เกิน 10 ไร่ ในจังหวัดนครปฐม และจังหวัดราชบุรีพบว่าการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการทำกำไรมีอัตรากำไรส่วนเกินต่อรายได้รวม เท่ากับ 0.60 และ 0.59 ตามลำดับ อัตรากำไรสุทธิต่อรายได้รวมเท่ากับ 0.58 และ 0.55 ตามลำดับ อัตราค่าใช้จ่ายผันแปรต่อรายได้รวมเท่ากับ 0.40 และ 0.41 ตามลำดับ อัตราค่าใช้จ่ายคงที่ต่อรายได้รวมเท่ากับ 0.02 และ 0.04 ตามลำดับ และมีอัตราค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อรายได้รวม

ได้รวมเท่ากับ 0.42 และ 0.45 ตามลำดับ สำหรับการวิเคราะห์ผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูก ได้อัตรากำไรสุทธิต่อต้นทุนการปลูกรวมทั้งสิ้นเท่ากับ 136.65 เปอร์เซ็นต์ และ 124.16 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และได้อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกรวมทั้งสิ้นเท่ากับ 142.91 เปอร์เซ็นต์ และ 133.01 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ สำหรับการวิเคราะห์ราคาคุ้มทุนพบว่าราคาคุ้มทุนต่อกิโลกรัม เท่ากับ 1.36 บาท และ 1.44 บาท ตามลำดับ จะเห็นว่าเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดฝักอ่อนในจังหวัด นครปฐมได้รับผลตอบแทนที่ดีกว่าเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดฝักอ่อนในจังหวัดราชบุรี

การเปรียบเทียบต้นทุนการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนทั้งหมดโดยเฉลี่ยต่อไร่ต่อการปลูกหนึ่งครั้งของ พื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ ระหว่างจังหวัดนครปฐมและจังหวัดราชบุรี

เมื่อนำต้นทุนการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนทั้งหมดโดยเฉลี่ยต่อไร่ต่อการปลูกหนึ่งครั้งของ เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ ในจังหวัดนครปฐมและจังหวัดราชบุรีมาเปรียบเทียบกันจะ พบว่า ต้นทุนทั้งหมดของจังหวัดนครปฐมและจังหวัดราชบุรีเท่ากับ 1,378.29 บาท และ 1,489.79 บาท ตามลำดับ แบ่งเป็นต้นทุนผันแปร 1,282.63 บาท และ 1,340.67 บาท ตามลำดับ ต้นทุนคงที่ 95.66 บาท และ 149.12 บาท ตามลำดับ จะเห็นว่าต้นทุนการปลูกโดย เฉลี่ยต่อไร่ต่อการปลูกหนึ่งครั้งของจังหวัดนครปฐมต่ำกว่าของจังหวัดราชบุรีทั้งต้นทุนผันแปรและ ต้นทุนคงที่

ส่วนรายได้ที่เกษตรกรได้รับโดยเฉลี่ยต่อไร่ต่อการปลูกหนึ่งครั้งของพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ ของจังหวัดนครปฐมและจังหวัดราชบุรีแบ่งเป็นรายได้จากผลผลิตที่ได้ไร่ละ 1,114.12 กิโลกรัม และ 1,117.39 กิโลกรัม ขายได้ราคาต่อกิโลกรัมละ 2.75 บาท เป็นเงิน 3,063.82 บาท และ 3,072.83 บาท ตามลำดับ ส่วนรายได้รายการที่เหลืออยู่ของทั้งสองจังหวัดมีจำนวน เท่ากัน คือ รายได้จากช่อดอกตัวผู้ประมาณไร่ละ 4 รดสาละ ขายได้รดสาละ 30 บาท เป็นเงิน 120 บาท และรายได้จากลาต้นเก่าขายได้ไร่ละ 400 บาท รวมเป็นรายได้ทั้งสิ้นไร่ละ 3,583.82 บาท และ 3,592.83 บาท ตามลำดับ เมื่อนำไปหักออกจากต้นทุนแล้วจะทำให้ เกษตรกรของจังหวัดนครปฐมและจังหวัดราชบุรีได้กำไรไร่ละเท่ากับ 2,205.53 บาท และ 2,103.04 บาท ตามลำดับ

ในการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุนของพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ ในจังหวัดนครปฐม และจังหวัดราชบุรีพบว่า การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการทำการไร่มีอัตรากำไรส่วนเกินต่อรายได้รวมเท่ากับ 0.64 และ 0.63 ตามลำดับ อัตรากำไรสุทธิต่อรายได้รวมเท่ากับ 0.62 และ 0.59 ตามลำดับ อัตราค่าใช้จ่ายผันแปรต่อรายได้รวมเท่ากับ 0.36 และ 0.37 ตามลำดับ อัตราค่าใช้จ่ายคงที่ต่อรายได้รวมเท่ากับ 0.02 และ 0.04 ตามลำดับ และมีอัตราค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อรายได้รวมเท่ากับ 0.38 และ 0.41 ตามลำดับ สำหรับการวิเคราะห์ผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูก ได้อัตรากำไรสุทธิต่อต้นทุนการปลูกรวมทั้งสิ้นเท่ากับ 160.02 เปอร์เซ็นต์ และ 141.16 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และได้อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกรวมทั้งสิ้นเท่ากับ 166.96 เปอร์เซ็นต์ และ 151.17 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ สำหรับการวิเคราะห์ราคาคุ้มทุนพบว่าราคาคุ้มทุนต่อกิโลกรัมเท่ากับ 1.24 บาท และ 1.33 บาท ตามลำดับ จะเห็นว่าเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดฝักอ่อนในจังหวัดนครปฐมได้รับผลตอบแทนที่ดีกว่าเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดฝักอ่อนในจังหวัดราชบุรี

ผลที่ได้จากการศึกษาดังกล่าว ได้จากการออกแบบสอบถามจากเกษตรกรในระหว่างเดือนกันยายนถึงเดือนธันวาคมของปี 2532 ซึ่งมีราคาขายผลผลิตข้าวโพดฝักอ่อนราคา กิโลกรัมละ 2.75 บาท ช่อดอกตัวผู้ขายได้ราคาสดลำละ 30 บาท และลำต้นเก่าขายได้ไร่ละ 400 บาท แต่เนื่องจากราคาขายผลผลิตและผลพลอยได้จากการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนมีการเปลี่ยนแปลงไปตามฤดูกาลเพาะปลูก ซึ่งอาจมีราคาขายที่ต่ำหรือสูงกว่าช่วงที่ทำการศึกษาก็ได้ ดังนั้น การนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษานี้ไปใช้ควรที่จะทำการศึกษาถึงระดับราคาขายของผลผลิตและผลพลอยได้ของช่วงที่นอกเหนือจากการวิจัยครั้งนี้ด้วย

ราคาขายของข้าวโพดฝักอ่อนที่ออกสู่ตลาด ในช่วงฤดูฝน (เดือนมิถุนายน กรกฎาคม สิงหาคม) มักจะมีราคาต่ำกว่าในช่วงฤดูหนาว (เดือนพฤศจิกายน ธันวาคม มกราคม) กล่าวคือ จะได้ราคาดีที่พ่อค้าคนกลางรับซื้อข้าวโพดฝักอ่อนถึงในไร่ กิโลกรัมละ 2.00 - 2.75 บาท และ 2.75 - 3.50 บาท ตามลำดับ

### การทดสอบสมมติฐาน

จากการทดสอบสมมติฐานที่ว่า ต้นทุนต่อไร่จากการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนของพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ ต่ำกว่าต้นทุนต่อไร่จากการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนของพื้นที่ปลูกไม่เกิน 10 ไร่ อย่างมีนัยสำคัญของทั้งจังหวัดนครปฐมและจังหวัดราชบุรีพบว่า สมมติฐานดังกล่าวเป็นความจริง กล่าวคือ ต้นทุนต่อไร่จากการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนของพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ ต่ำกว่าต้นทุนต่อไร่จากการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนของพื้นที่ปลูกไม่เกิน 10 ไร่ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์มีผลทำให้ผลตอบแทนต่อไร่จากการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนของพื้นที่ปลูกมากกว่า 10 ไร่ สูงกว่าผลตอบแทนต่อไร่จากการปลูกในพื้นที่ไม่เกิน 10 ไร่ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ตามไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจากรายได้ต่อไร่ของแต่ละพื้นที่มีจำนวนใกล้เคียงกันมาก

### ปัญหาที่เกิดขึ้น

จากการสำรวจโดยการสังเกตการณ์และออกแบบสอบถามจากเกษตรกรโดยตรงพบว่า มีปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน ดังนี้

#### 1. ค่าเมล็ดพันธุ์และค่าปุ๋ย

พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่จะซื้อเมล็ดพันธุ์และปุ๋ยในราคาที่สูงจากผู้รับซื้อผลผลิต เนื่องจากผู้รับซื้อผลผลิตเป็นรายเดียวที่นำเมล็ดพันธุ์และปุ๋ยมาขายให้กับเกษตรกร ซึ่งบางครั้งจะขายในลักษณะขายเชื่อ

#### 2. การขาดแคลนแรงงาน

การปลูกข้าวโพดฝักอ่อนต้องใช้แรงงานคนเป็นจำนวนมากในการปลูก การถอนแยก การใส่ปุ๋ย การดึงขั้วคอกตัวผู้ การให้น้ำและในระหว่างการเก็บเกี่ยวประมาณ 10-12 วัน ทำให้เกษตรกรแต่ละครอบครัวไม่สามารถปลูกข้าวโพดฝักอ่อนได้ในพื้นที่ที่มากนัก เพราะการใช้แรงงานคนเป็นจำนวนมากทำให้เกิดการขาดแคลนแรงงานซึ่งมีอยู่จำกัด



### 3. การเก็บเกี่ยว

พบว่าเมื่อเกษตรกรทำการเก็บเกี่ยวข้าวโพดฝักอ่อนฝักแรกเสร็จแล้วก็จะเก็บเกี่ยวฝักที่สองและฝักที่สามตามไปเลยในทันทีโดยไม่คิดว่าข้าวโพดฝักที่สองและฝักที่สามมีขนาดใหญ่พอที่จะทำการเก็บเกี่ยวได้แล้วหรือยัง ทำให้ผลผลิตที่ได้มีน้ำหนักต่ำกว่าที่ควร เป็นการสูญเสียรายได้ที่เกษตรกรจะได้รับ

### 4. ราคาขาย

พบว่าพ่อค้าผู้รับซื้อผลผลิตเป็นผู้กำหนดราคาขายแต่เพียงผู้เดียว โดยเกษตรกรไม่มีอำนาจในการกำหนดราคาขายเลย การกำหนดราคาขายดังกล่าว พ่อค้าผู้รับซื้อผลผลิตในท้องถิ่นใกล้เคียงกันจะร่วมมือกันในการกำหนดราคาขาย ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นผลดีต่อพ่อค้าผู้รับซื้อผลผลิตที่จะไม่ก่อให้เกิดการแข่งขันทางด้านราคาเกิดขึ้น แต่เป็นผลเสียต่อเกษตรกรผู้ปลูกเนื่องจากไม่สามารถจะต่อรองกับพ่อค้าผู้รับซื้อผลผลิตได้ ทำให้จำเป็นต้องขายผลผลิตในราคาที่ต่ำกว่าที่ควร เป็นการสูญเสียรายได้ที่เกษตรกรจะได้รับอีกทางหนึ่ง

### 5. การชลประทาน

ในบางท้องที่ระบบการชลประทานยังมีไม่ถึง กล่าวคือ มีน้ำไม่เพียงพอที่จะให้เกษตรกรใช้ในการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนได้ เนื่องจากต้องกันน้ำจากคลองชลประทานไว้ให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวใช้ทำนาในช่วงฤดูทนา ทำให้ในช่วงฤดูทนา เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดฝักอ่อนบางรายไม่สามารถปลูกข้าวโพดฝักอ่อนได้ เป็นการสูญเสียรายได้ของเกษตรกรอย่างมาก เนื่องจากเป็นรายได้หลักทางหนึ่งของเกษตรกร

## ข้อเสนอแนะ

### 1. การจัดตั้งสหกรณ์

เกษตรกรในแต่ละท้องถิ่นควรที่จะรวมตัวกันจัดตั้งเป็นกลุ่มสหกรณ์ เพื่อก่อให้เกิดความสะดวกในการจัดหาตลาดจำหน่ายข้าวโพดฝักอ่อน เนื่องจากการจัดตั้งในรูปแบบสหกรณ์ย่อมก่อให้เกิดความน่าเชื่อถือในด้านคุณภาพและปริมาณของผลผลิตที่จะจำหน่ายให้กับโรงงานตลอดเวลาตามที่โรงงานต้องการ ซึ่งการจัดหาตลาดอาจทำได้โดยการทำสัญญาซื้อ-ขายข้าวโพดฝักอ่อนระหว่างสหกรณ์กับโรงงานผู้รับซื้อโดยตรงในราคาที่ตกลงกันไว้แน่นอน ทำให้ไม่ต้องขายผลผลิตผ่านพ่อค้าคนกลาง การทำสัญญาซื้อ-ขายดังกล่าวยังเป็นหลักประกันทางด้านราคาแก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดฝักอ่อนทางหนึ่งด้วย

นอกจากนั้น สหกรณ์อาจเป็นผู้ดำเนินการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน เช่น เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย สารเคมีกำจัดศัตรูพืชและน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น เพื่อนำมาขายให้กับสมาชิกในราคาที่ต่ำกว่าท้องตลาด เนื่องจากการซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ของสหกรณ์เป็นจำนวนมากย่อมซื้อได้ในราคาขายส่งที่ถูกกว่าราคาขายปลีก ทำให้เกิดการประหยัดต้นทุนในการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนทางหนึ่งด้วย การปฏิบัติดังกล่าวของสหกรณ์ย่อมก่อให้เกิดผลกำไรที่จะนำมาแบ่งปันให้กับเกษตรกรผู้เป็นสมาชิกซึ่งเป็นรายได้อีกทางหนึ่งของเกษตรกรด้วยเช่นกัน

### 2. การเก็บเกี่ยว

โรงงานผู้รับซื้อผลผลิต พ่อค้าคนกลางหรือสหกรณ์ ควรจัดหาผู้เชี่ยวชาญทางด้านข้าวโพดฝักอ่อนมาฝึกอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน เพื่อให้ได้ขนาดตามที่ผู้บริโภครต้องการ โดยเฉพาะในช่วงเวลาเก็บเกี่ยวผลผลิตควรแนะนำให้เกษตรกรเลือกช่วงเวลาในการเก็บเกี่ยวผลผลิตที่เหมาะสม ไม่ควรเก็บเกี่ยวผลผลิตเร็วเกินไปหรือช้าเกินไป เนื่องจากจะทำให้ได้ฝักที่เล็กหรือใหญ่เกินไปและไม่ได้มาตรฐานตามที่โรงงานหรือผู้บริโภครต้องการ ก่อนทำการเก็บเกี่ยวผลผลิตเกษตรกรควรที่จะทำการ

ลุ่มทดสอบหักผักข้าวโพดอ่อนในบริเวณพื้นที่ปลูกมาแกะเปลือกคู่มือก่อนก่อนว่าได้ขนาดผักตามมาตรฐานหรือยัง ถ้าผักที่ทดสอบส่วนใหญ่ได้ขนาดตามมาตรฐานแล้วก็ทำการเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ทันที ถ้าผักที่ทดสอบส่วนใหญ่ยังไม่ได้ขนาดตามมาตรฐานก็ควรที่จะรอจนผักมีขนาดตามมาตรฐานจึงค่อยทำการเก็บเกี่ยวผลผลิต ก่อนทำการเก็บเกี่ยวผักที่สองและผักที่สามก็ควรที่จะทำการทดสอบขนาดผักตามที่กล่าวข้างต้นก่อนเช่นกัน เพื่อที่จะได้ผลผลิตตามมาตรฐานที่โรงงานหรือผู้บริโภคต้องการทำให้ได้ราคาขายที่ดีด้วย

3. เกษตรกรที่ประสงค์จะปลูกข้าวโพดผักอ่อนเพื่อส่งโรงงานอุตสาหกรรม ควรติดต่อกับผู้รับซื้อหรือโรงงานเพื่อตกลงในเรื่องราคา ปริมาณและคุณภาพของข้าวโพดผักอ่อนก่อนที่จะทำการปลูกข้าวโพดผักอ่อน เพื่อป้องกันการหาลาดผู้รับซื้อไม่ได้ในภายหลัง
4. การสนับสนุนจากภาครัฐบาล

ข้าวโพดผักอ่อนได้ถูกบรรจุให้เป็นพืชเร่งรัดอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ปี 2530-2534 ของสภาพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ เพื่อทดแทนการเสียโอกาสและรายได้ของประเทศ ขณะเดียวกันโครงการรองรับแผนชีวิตใหม่ของเกษตรกรปี 2530 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดให้ข้าวโพดผักอ่อนเป็นพืชชนิดหนึ่งที่ได้รับการส่งเสริมให้อยู่ในโครงการนี้เช่นกัน ทั้งนี้เพราะประเทศไทยเป็นประเทศเดียวในกลุ่มอาเซียนที่ส่งข้าวโพดผักอ่อนบรรจุกระป๋อง เป็นสินค้าออกสู่ตลาดโลกมากที่สุดและมีแนวโน้มการส่งออกที่สูงขึ้นอยู่เรื่อย ๆ ในอัตราที่ค่อนข้างแน่นอนและสม่ำเสมอตลอดมา

ดังนั้น รัฐบาลโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ควรที่จะให้การส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดผักอ่อน ดังนี้

- 4.1 จัดส่งเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำวิธีการต่าง ๆ แก่เกษตรกรเพื่อที่เกษตรกรจะได้แนววิธีการที่ถูกต้องมาใช้ในการปลูกข้าวโพดผักอ่อนซึ่งจะมีผลทำให้ได้ผลผลิตในปริมาณที่มากขึ้นและได้ขนาดผักตามที่ผู้บริโภคหรือโรงงานต้องการ

เพื่อเกษตรกรจะได้ขายผลผลิตได้ในราคาที่ดีขึ้น นอกจากนี้ การนำวิธีการที่ถูกต้องมาใช้ในการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนยังก่อให้เกิดการประหยัดต้นทุนการปลูกเกี่ยวกับการหยอดเมล็ด การใส่ปุ๋ย การให้น้ำแก่ต้นข้าวโพด เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรได้รับผลกำไรมากขึ้น

- 4.2 ปรับปรุงเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดฝักอ่อนโดยการผสมพันธุ์ข้าวโพดพันธุ์ต่าง ๆ แล้วนำเมล็ดพันธุ์ที่ได้มาทดลองปลูกในพื้นที่จังหวัดนครปฐมและจังหวัดราชบุรี เนื่องจากเป็นจังหวัดที่ปลูกข้าวโพดฝักอ่อนกันมากในเขตภาคกลาง เพื่อคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศของทั้งสองจังหวัด ซึ่งเมล็ดพันธุ์ที่คัดเลือกแล้วนี้ต้องเป็นเมล็ดพันธุ์ที่ดี มีคุณภาพ สามารถต้านทานโรคต่าง ๆ ได้ดีมีอัตราการงอกสูง ราคาถูก ระยะเวลาการปลูกจนกระทั่งเก็บเกี่ยวผลผลิตสั้น ผลผลิตที่ได้มีน้ำหนักดี จึงนำเมล็ดพันธุ์ที่คัดเลือกแล้วมาแนะนำให้เกษตรกรทั้งสองจังหวัดปลูก เพื่อที่จะทำให้น้องไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการปลูกมากนัก ทำให้เกษตรกรมีรายได้ที่ดีขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากต้นทุนต่ำและน้ำหนักฝักดี
- 4.3 ควรที่จะส่งเสริมการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนทั้งในรูปแบบฝักสดและการบรรจุกระป๋อง โดยการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์เพื่อจูงใจให้ประเทศต่าง ๆ ได้ทราบและยอมรับในผลิตภัณฑ์ข้าวโพดฝักอ่อนของไทย
- 4.4 ควรจัดให้มีการประกันราคาขั้นต่ำของข้าวโพดฝักอ่อนในรูปแบบของฝักสด เพื่อทำให้เกษตรกรผู้ปลูกเกิดความมั่นใจว่าผลผลิตที่ได้ เกษตรกรสามารถขายได้ในราคาไม่ต่ำกว่าราคาประกัน ในขณะที่เดียวกันการประกันราคาขั้นต่ำจะเป็นการจูงใจให้เกษตรกรหันมาปลูกข้าวโพดฝักอ่อนกันมากขึ้น
- 4.5 ควรจัดให้มีระบบการชลประทานที่ดี มีการระบายน้ำเข้าถึงพื้นที่ปลูกได้สะดวก เนื่องจากข้าวโพดฝักอ่อนเป็นพืชที่ต้องการน้ำมากและต้องการน้ำโดยสม่ำเสมอ ถ้าขาดน้ำจะทำให้ต้นข้าวโพดแคระแกรนไม่ออกฝักหรือฝักที่ได้ไม่เป็นที่นิยมตามมาตรฐานที่ผู้บริโภคหรือโรงงานต้องการ